

HUCULSZCZYŻNA W SZTUCE

MNK
MUZEUM
NARODOWE
W KRAKOWIE

Wystawa w 40. rocznicę śmierci Stanisława Vincenza

Co my wiemy o Huculszczyźnie? Tyle co nic. Dlatego właśnie w Gmachu Głównym Muzeum Narodowego w Krakowie powstaje wystawa *Na wysokiej Poloninie. Sztuka Huculszczyzny – Huculszczyzna w sztuce*, w ramach której w dniach 18 marca – 29 maja 2011 kilkaset prac opowiadać będzie o sztuce na temat Huculszczyzny oraz o sztuce Hucułów. Ekspozycja przypomni ich kulturę, tradycje, a także zafascynowane Huculszczyzną osoby, takie jak Stanisław Vincenz, który w tej kulturze dorastał, opisywał ją, odkrywał w jej mieszkańcach uśpione ślady dawnego życia.

Nawet dziś słowo „huculszczyzna” brzmi egzotycznie, tym bardziej więc dzika i odległa zdawała się ona ludziom, którzy na początku XIX wieku odkrywali jej urodę i opisywali obyczaje tamtejszych górali. Wyprawy turystyczno-artystyczne na Huculszczyznę nasiliły się na przełomie XIX i XX stulecia, a ich owocem są między innymi wspaniałe pastele Leona Wyczółkowskiego, który spędził lato

1910 roku w Jaremczu, szkice i obrazy Teodora Axentowicza, który podpatrywał huculskie tańce i obrzędowość, grafiki Edmunda Bartłomiejczyka, Władysława Skoczylasa, Gabrieli Rużyckiej, Józefy Kratochwilowej-Widymskiej, Stanisława Witkiewicza. Niektórzy artyści pochodzili z Huculszczyzny i po zdobyciu wykształcenia w Wiedniu, Krakowie, Monachium powracali w rodzinne strony. Trzech z nich – Fryderyka Pautscha, Kazimierza Sichulskiego i Kazimierza Jarockiego – nazywano Hucułami z powodu ich fascynacji tym regionem. Na wystawie będzie można zobaczyć sportretowanych przez nich Hucułów i Hucułki.

Ekspozycja stanie się też doskonałą okazją, by przypomnieć specyficzną kulturę huculską, czyli sztukę i rękodzieło – wspaniałe szkliwione dzbany, talerze, misy, dekorowane scenami rodzajowymi kafle piecowe. Prawdziwym mistrzem w tej dziedzinie był Aleksander Bachmiński, najbardziej znany z garncarzy huculskich (zwrócił na niego uwagę cesarz Fran-

Hucułka, Żabie, pow. Kosów, 1924; fot. Mikołaj Seńkowski, Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli w Krakowie

ciszek Józef na Wystawie Etnograficznej w Kołomyi w roku 1880).

W Gmachu Głównym MNK zaprezentowane zostaną również wyroby snycerskie – pięknie zdobione laski, toporki, świeczniki, krzyże ręczne i procesyjne, zestawy przyborów na biurko, a także stoły, krzesła, kredensy, szafy, które trafiały do wielu młodopolskich willi oraz pokazywane były na wystawach krajowych i zagranicznych. Ponadto będzie można zobaczyć wspaniałe tkaniny: kilimy, serwety, liźniki, haftowane bluzy, koszule, chusty oraz wyroby metalowe, jak klamry, krzyże i krzyżyki, naszyjniki z krzyży. Huculi byli mistrzami w tworzeniu funkcjonalnych rzeczy z różnych materiałów.

Część ekspozycji poświęcona będzie fascynacjom Hucułów muzyką, a także ich obrzędowości, przywiązaniu do wytrzymałej rasy górskich koni czy ubiorom. Przypomniana zostanie również postać Stanisława Vincenza – humanisty, prozaika, określanego mianem „Homera Huculszczyzny”.

Leon Wyczółkowski, *Cerkiew w Jamnej*, 1910, Muzeum Narodowe w Krakowie

Wernisaż wystawy, zaplanowany na 17 marca 2011, zbiegnie się z inauguracją Festiwalu Huculskiego.

Ekspozycji towarzyszyć będzie bogaty program edukacyjny, w ramach którego zaprezentowanych zostanie 11 wykładów przybliżających kulturę Karpat Wschodnich, a także inspiracje huculskie w literaturze i sztuce XIX i XX wieku.

Więcej informacji o wystawie i festiwalu można znaleźć na stronach interneto-

wych: www.muzeum.krakow.pl,
www.karpatywschodnie.pttk.pl

Red.

Naszyjnik (zgarda), Huculszczyzna,
XIX w., mosiądz, odlewany, puncowany,
ryty, Muzeum Narodowe w Krakowie

ŚRODY Z VINCENZEM I HUCULSZCZYZNĄ

Podczas trwania wystawy *Na wysokiej połoninie. Sztuka Huculszczyzny – Huculszczyzna w sztuce* w każdą środę o godzinie 18.00 odbywać się będą wykłady w sali U samurajów w Gmachu Głównym MNK, przy al. 3 Maja 1. (Spotkanie zamykające wystawę odbędzie się w niedzielę).

Stanisław Vincenz i Pokucie

23 marca 2011

Prof. Mirosława Ołdakowska-Kuflowa (Katolicki Uniwersytet Lubelski)
Vincenz a Pokucie i Huculszczyzna

30 marca 2011

Dr Jan Choroszy (Uniwersytet Wrocławski)
Huculszczyzna w literaturze polskiej XIX i XX w.

6 kwietnia 2011

Prof. Aleksander Madyda (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)
Archetypy kultury ludowej w twórczości Stanisława Vincenza

Odkrywanie Huculszczyzny

13 kwietnia 2011

Dr Urszula Krzywda-Janicka (Muzeum Etnograficzne w Krakowie)
Magia huculskich połonin

20 kwietnia 2011

Dr inż. arch. Włodzimierz Witkowski (Politechnika Łódzka)
O architekturze Huculszczyzny

27 kwietnia 2011

Jerzy Kapłon (Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie)
Turystyczne odkrywanie Huculszczyzny

4 maja 2011

Dr Mirosław P. Kruk (Muzeum Narodowe w Krakowie)
Krzyże i krzyżyki z Huculszczyzny

11 maja 2011

Bożena Kostuch (Muzeum Narodowe w Krakowie)
Dzieła garncarskie huculskie i Krajowej Szkoły Garncarstwa w Kołomyi

18 maja 2011

Justyna Cząstka-Kłapyta, Piotr Kłapyta (Uniwersytet Jagielloński)

Matka Boska Łaskawa
– typ Mariae Misericordiae, ikona na szkle, XIX w.

Fenomen muzyki huculskiej

(w połączeniu z prezentacją wybranych instrumentów)

25 maja 2011

Urszula Kozakowska-Zaucha (Muzeum Narodowe w Krakowie)
Młodopolskie fascynacje Kresami na przykładzie malarstwa o tematyce huculskiej

29 maja 2011, godz. 13.00

Tomasz Kuba Kozłowski (Dom Spotkań z Historią w Warszawie)
Czerwony płaszcz, za pasem broń... Hucuła portret wymagowany